

Supporting Practices for Inclusive Schooling & Education for the Youth “SPISEY”

*- Hvordan man anvender det europæiske
inklusionskompas i processen for at skabe
inkluderende skoler*

Christian Quvang; Docent, Ph.d. & Cand. Pæd. Psych.

Ole Steen Nielsen; Senior Adviser, MLP

UCSYD.DK

Formålet med projektet - og hvem der står bag det

Det Europæiske Inklusionskompas er udviklet i et europæisk samarbejde inden for ERASMUS + programmet 'Social Inclusion'

Projektet går under navnet SPISEY ([Supporting Practices for Inclusive Schooling & Education for the Youth](#))

Partnere fra Danmark, Finland, Storbritannien, Frankrig og Spanien er gået sammen om at udvikle dette procesværktøj i en Europæisk kontekst

Det primære mål er at støtte skoleledelser på forskellige typer uddannelser med at etableringen af inkluderende skoler og uddannelser for børn og unge

Det Europæiske Inklusionskompas skal understøtte en inkluderende praksis for børn og unges skolegang og uddannelse og dermed sikre læring og trivsel for alle

Baggrunden for inklusion i en dansk sammenhæng

Med Salamanca-erklæringen (1994) og konventionen om rettigheder for personer med handicap (2007) er inklusion stadfæstet som et centralt begreb i tilgangen til børn og unges deltagelse i fællesskaber af nationale, regionale og lokale myndigheder over hele Europa.

Efter at Salamanca-erklæringen blev godkendt af 92 lande og 25 organisationer i 1994, begyndte perspektivet at skifte fra at bruge begrebet *integration* til at tale om *inklusion*.

Danmark ratificerede Salamanca-erklæringen i 1994 sammen med 91 andre lande.

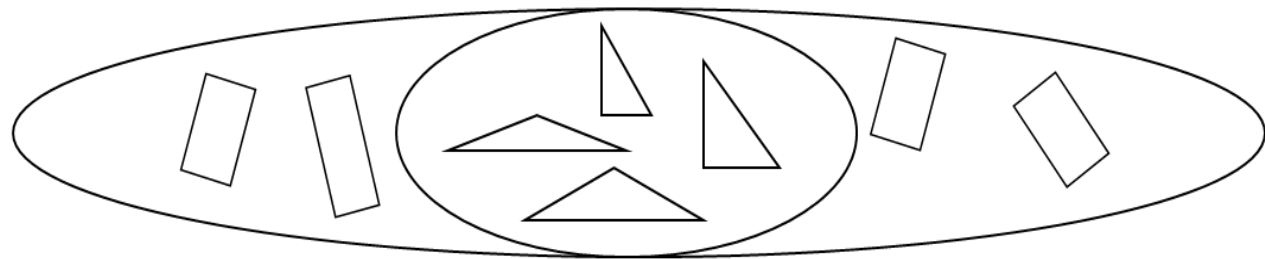
Hvad mener vi, når vi taler om inklusion?

Begrebet inklusion, som det fremgår af Salamanca erklæringen, definerer:

- At hvert barn har ret til at gå i den lokale distriktsskole og bør inkluderes her
- At det er skolen, der skal tilpasse sig til barnet og ikke barnet, der skal tilpasse sig til skolen

Efter at Salamanca-erklæringen blev godkendt i 1994, begyndte perspektivet langsomt at skifte fra at bruge begrebet *integration* ....

Integration

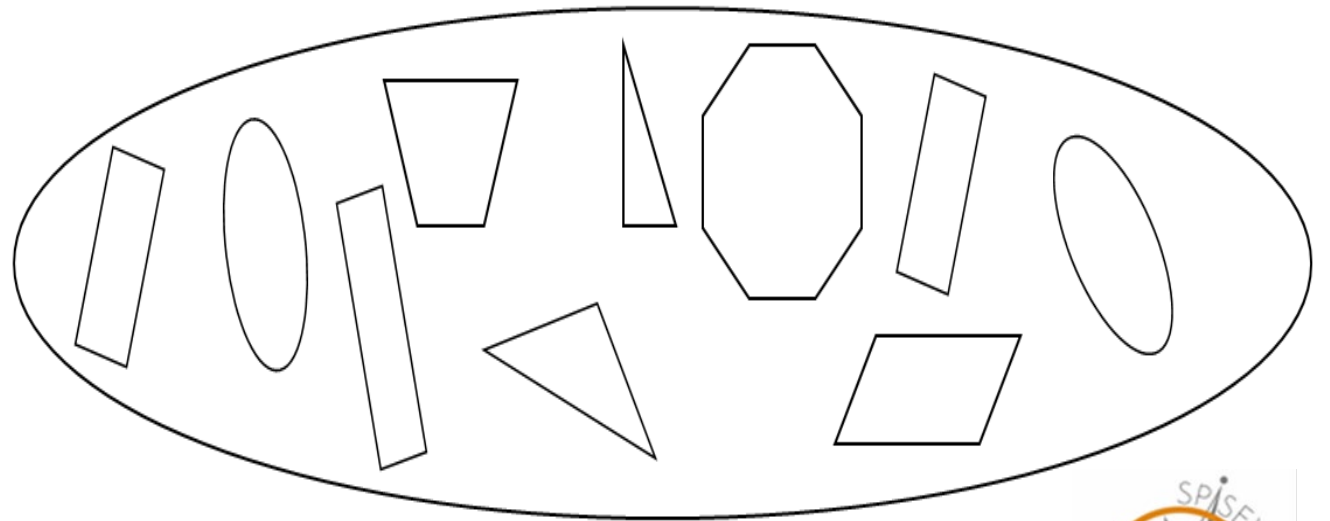

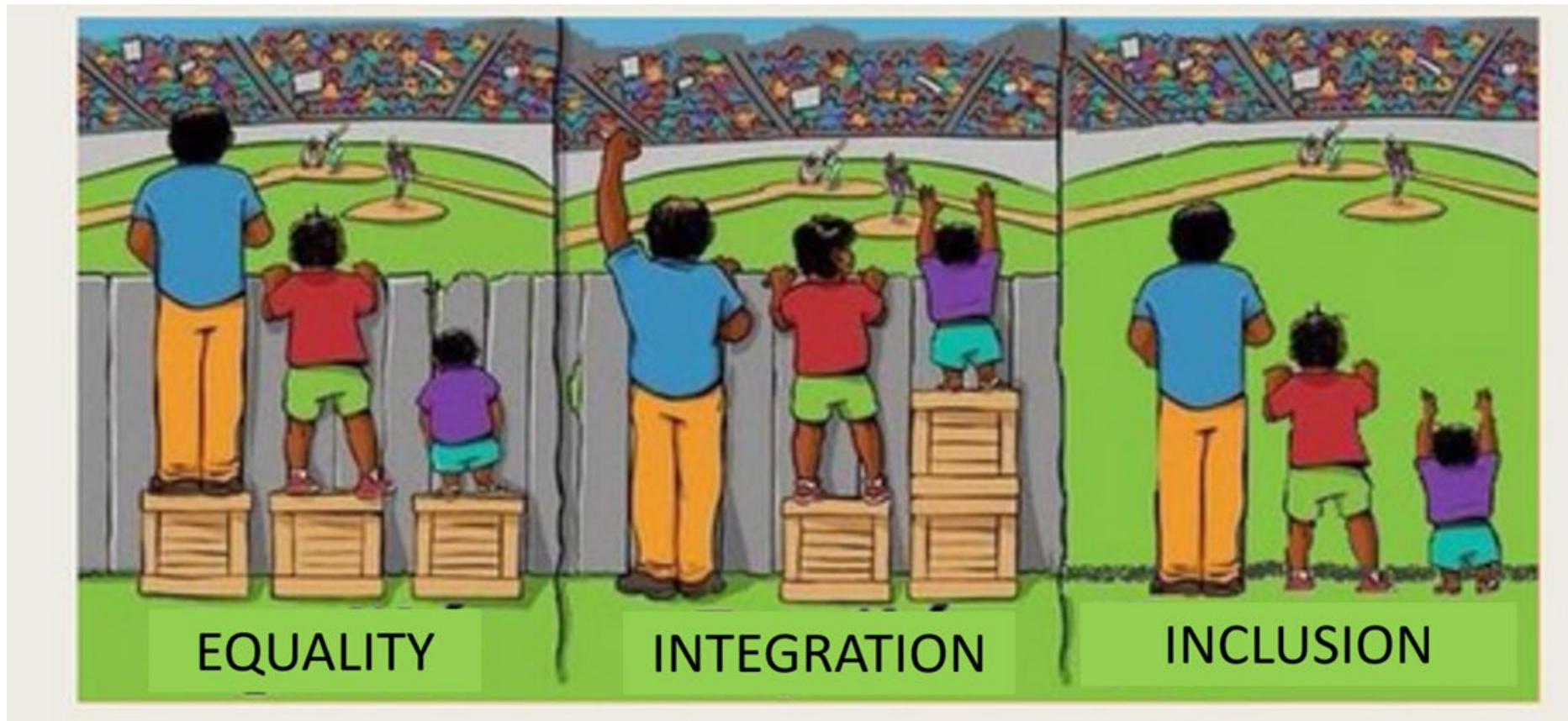
... til at bruge begrebet *inklusion*.

Når det inkluderende samfund nævnes, betyder det, at alle har ret til at deltage i samfundets fællesskaber som borgere uanset baggrund og forudsætninger;

Når den inkluderende skole nævnes, henvises der ofte til alle børn og unges ret til at deltage i skolernes almindelige fællesskaber – uanset deres forudsætninger og om deres skolegang finder sted i klassen, specielle grupper, specialklasser eller institutioner.

Inclusion

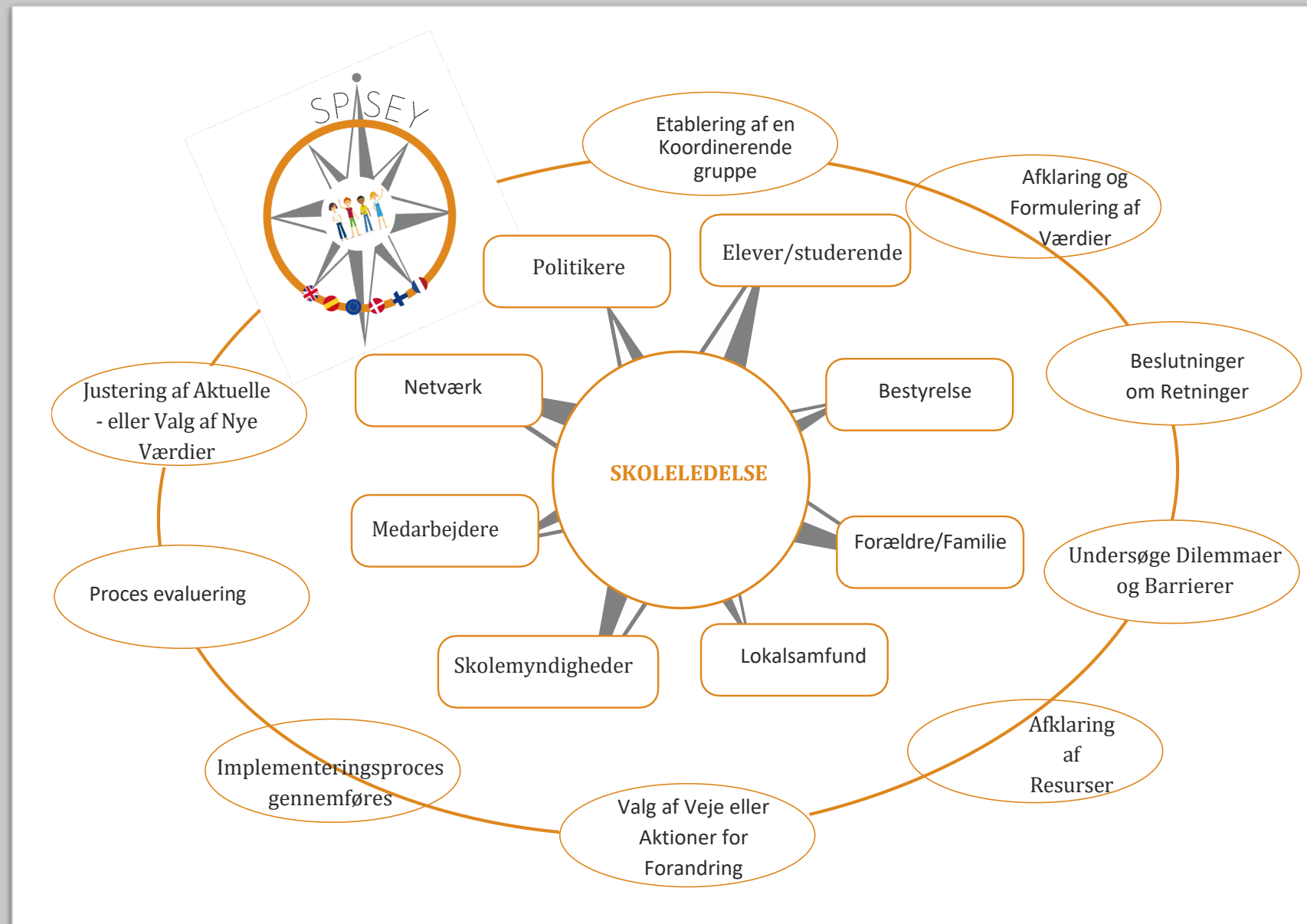

Lighed

Integration

Inklusion

The European Inclusion Compass

Filosofien, overbevisningen og historien bag kompasset

I det Europæiske Inklusionskompas forstås inklusion som alles mulighed for at kunne deltage i skolens fællesskab(er).

Når inklusion kombineres med deltagelse og læring, bliver det et pædagogisk nøglebegreb med afgørende betydning for alle aktiviteter i skolen.

Inklusion bør ikke betragtes som en metode, *men snarere som et tankesæt*, der repræsenterer særlige perspektiver på forholdet mellem barnet og den unges sociale relationer og kontekst.

Denne forståelse af inklusion er en bevægelse væk fra en individuelt orienteret tilgang fokuseret på fejlfinding hos den enkelte henimod en mere social og relationel orienteret tilgang med fokus på ressourcerne i barnet og den unges miljø.

Hvem og hvad kan inklusionskompasset bruges til?

Inkluderende uddannelse er en proces, der involverer omdannelse af skoler og uddannelsessteder til at tage højde for alle børn og unge, og er som sådan i høj grad del af en ledelsesopgave, der kræver ledelse, samarbejde, planlægning og koordinering med inddragelse af alle interne såvel som eksterne aktører

Til støtte for dette arbejde er inklusionskompasset:

- et procesværktøj med det formål at hjælpe skoleledelsen med at lette oprettelsen og fastholdelsen af inkluderende skolegang og uddannelse af børn og unge.
- udviklet som en innovativ, strategisk og inkluderende ledelsesmodel designet til at hjælpe skoleledere, lærere og andet pædagogisk personale med at fremme og opretholde inkluderende praksisfællesskaber.

Hvordan er kompasset blevet udviklet?

Udviklingen af det europæiske inklusionskompas tager udgangspunkt i et dansk inklusionskompas udviklet af UC SYD i 2013 for Danmarks Skolelederforening.

Udviklingen og tilpasningen af det danske inklusionskompas til det Europæiske Inklusionskompas er en treårig proces i følgende tre hovedudviklingsfaser:

- Behovsanalyse
- Udviklingsfase
- Testfase og finjustering

For at sikre, at det Europæiske Inklusionskompas er baseret på specifikke behov udtrykt af målgruppen som er skoleledelser mv., er alle tre faser testet i hvert af de fem partnerlande: Danmark, Finland, Frankrig, Spanien og Storbritannien.

Niveauer og cirkler i kompasset

Inklusionskompasset indeholder tre niveauer/cirkler

1. *Kredsen i centrum* - Skoleledelsen og skolelederen. Denne position, fordi kompasset er et styringsværktøj, der er skabt for at støtte ledelsen i oprettelsen af og fastholdelsen af den inkluderende skole. Dette sker ved at guide forskellige aktører (2) gennem en række forandringsprocesser (3)
2. *Den inderste cirkel* - udpeger otte aktører, repræsenteret som personer, grupper eller interessenter, der alle er relevante i processen med at skabe, udvikle og vedligeholde en inkluderende praksis. Antallet af aktører vil være forskelligt fra skole til skole eller fra sag til sag, og derfor skal enhver proces, der anvender det Europæiske Inklusionskompas, tilpasses i henhold til hvilke relevante lokale, regionale eller nationale aktører, der skal inddrages.
3. *Den yderste cirkel* - der er den tredje komponent i kompasset illustrerer selve forandringsprocessen og består af ni faser, der indeholder vigtige stop og 'arbejdsstationer' i processen med den organisatoriske forandring.

De ni faser i forandringsprocessen

Ni faser, der indeholder vigtige stop i processen med organisatorisk forandring:

1. *nedsættelse af en koordinerende gruppe* for processen
2. *afklaring af værdier* eller revidering af eksisterende værdier
3. beslutning om den videre *retning*
4. undersøge *dilemmaer og barrierer*
5. afklaring af nuværende og ikke nuværende *ressourcer*
6. *beslutte*, hvad der skal gøres i praksisforandringen
7. tager sig af praksis i *implementeringsprocessen*
8. gennemføre *procesevalueringen*
9. Justering af eller valg af *nye værdier*

Sådan arbejdes der med kompasset

Først og fremmest kan skolen eller uddannelsesinstitutionen vælge, om der skal bruges en intern facilitator, fx en skoleleder eller en anden leder, eller der skal inddrages en ekstern facilitator, fx. en konsulent, til at guide og facilitere de ni 'arbejdsstationer' eller delprocesser, der er beskrevet i inklusionskompasset.

Uanset om der vælges en intern eller en ekstern facilitator, er opgaven at guide aktørerne og deltagerne igennem processerne. Dette gøres baseret på den viden, der ligger til grund for kompasset, som vist i dokumenterne: *'Baggrundspapir'*, *'Ledelsesguide'* og *'Introduktions Dias'* samt ved hjælp af nogle af de værktøjer, der præsenteres i *'Værktøjskassen'*, som præsenteret på internetplatformen www.spisey-project.eu til inspiration.

At være en facilitator; hvad betyder det?

Husk; det at være facilitator er ikke det samme som at være leder. Facilitatoren skal sikre, at deltagerne bliver involveret i udviklingen af den inkluderende skole, og guide processen for deltagerne, således at alle kan bidrage med deres viden og erfaring for at fremme den lokale forankring og forandring. Målet er, at aktører og deltagere opnår en gensidig forståelse af værdierne, der kan og skal udgøre et grundlag for beslutninger om 'værdier' og 'veje' for den lokale inkluderede praksis, uden at deltagerne partout skal opnå fuldstændig enighed.

Deltagende processer, designtænkning og co-creation

Her starter ledelsen forandringsprocessen mod en mere inkluderende skole eller organisation

Når nu aktørperspektivet er 'Bestyrelsen', hvad er det så, der vil være særligt vigtigt for skoleledelsen, at denne aktør, bestyrelsen, fokuserer på, i indsatsen- og bestræbelsen for at øge kvaliteten i inklusion på skolen eller uddannelsen?

1. Et fokus på .....
2. Et fokus på .....
3. Et fokus på .....

For at understøtte ledelsen i arbejdet med disse foki, inddrages elementer fra 'Værktøjskassen' som ...

Værktøjskassen

- Tekst
- Tekst

THE SPISEY WEBSITE

Please visit the SPISEY Website where you can find all relevant material to start working with the European Inclusion Compass and be inspired to change your school into an inclusive school

www.spisey-project.eu

